

OSVRTI

PUHATI I DUHATI

U hrvatskom se književnom jeziku dobro čuva etimološko *h* pa imamo ne samo *hrast*, *hlad*, *snaha*... nego i *buha*, *duhan*, *muha*, *uho*... Tako i glagol *duhati*. Iz ovoga slijedi da glagol *duvati*, iako i za nj ima nekoliko književnih potvrda, ne ide u sustav hrvatskoga književnog jezika. Pored glagola *duhati*, koji se, po AR, javlja u 16. st., upotrebljavamo i jednako star glagol *puhati*.

Pogledamo li potvrde za oba glagola, zapazimo da više suvremenih pisaca upotrebljava glagol *puhati* nego glagol *duhati*. Obradivač AR vjerojatno zapaza isto pa uz glagol *puhati* navodi slijedeći podatak: »Ovaj glagol u navedenom (općem) značenju običniji je u zapadnim krajevima, dok je u istočnim krajevima običniji njegov sinonim *duhati* (*duvati*).«

Da vidimo što o tome kažu potvrde iz suvremenih hrvatskih pisaca. Podimo od glagola *puhati*.

Glagol se *puhati* najčešće upotrebljava kad se govori o vjetru:

»... vani puhao je strašan vjetar da se je kuća zibala.«

(Šenoa)

»Svrne svoju pažnju na vjetar, koji je počeo jače puhati.«

(Šegedin)

Obilježava i radnju koju vrši čovjek kad istiskuje zrak kroz sužen usni otvor proizvodeći pri tome vjetar u različite svrhe. Za ovo AR kaže: »Puše se na pr. u vatru (da bolje gori), u vruće jelo (da se ohladi)... u trublju ili rog (da se proizvede glas).«

Puhati se može i od ljutine, katkad i kroz nos:

»... puhao je od ljutine narednik...«

(Goran)

»I za vrijeme večere Jurina je puhao kroz nos i nikako nije htio s Lukom ući u razgovor.«

(Kiš)

Glagol *puhati* ušao je i u tehničku terminologiju u vezi sa staklom: *puhati staklo* znači puhanjem praviti staklene predmete. Ovaj termin (pored *puhač stakla* i *puhanje stakla*) nalazimo već u Šulekovim rječnicima. Tehnički rječnik Vlatka Dapca (2. dio) također donosi naziv za osobu koja tako pravi staklene predmete: *staklopuhač*, a ima i pridjev koji podrobnije određuje radionicu u kojoj se puhanjem oblikuju stakleni predmeti, kao i vještinu takva načina oblikovanja staklenih predmeta: *staklopuhačka radionica* i – *vještina*.

Glagol je *puhati* čest i u prenesenom značenju:

»Taj Jurić bogme na visoko puše!«

(A. Kovačić)

»Ti s njim u jedan rog pušeš...«

(Leskovar)

»U talijanskoj ambasadi puše sličan vjetar.«

(Car E.)

Da vidimo sada što je s glagolom *duhati*. Na osnovi promotrene građe možemo reći da se i glagol *duhati* najčešće upotrebljava u vezi s imenicom vjetar:

»S balkona je duhao svjež parobrodski vjetar.«

(Stj. Kranjčević)

»Snijeg pada, vjetar na mahove duše, zavijajućí.«

(Nazor)

Njime se također izražava ljutnja:

»... jurio je trijemom, da je sve grmilo, vraćao se, duhao i opet jurio...«

(Benešić)

kao i značenje, proizvoditi vjetar da se što ohladi:

»Jeli su polagano dušući u svaku žlicu s jelom...«

(Benešić)